

**Семинар - Брюксел,
Бюро за връзки Брюксел-Европа, октомври 19-20, 2006
„Органичното земеделие и развитието на селските райони
в контекста на Лисабонската стратегия“**

Семинарът „Органичното земеделие и развитието на селските райони в контекста на Лисабонската стратегия“ се състоя на 19 и 20 октомври 2006 г. в Брюксел, в Бюрото за връзки Брюксел-Европа. Неговата цел беше да изследва до каква степен органичното земеделие и производство могат да допринесат за постигане на целите на Лисабонската стратегия на Европейския съюз.

Настоящият документ обобщава резултатите и заключенията от семинара, който беше организиран от Европейската регионална група на Международната федерация на движенията за органично земеделие (ЕГ на ИФОАМ) в рамките на Регламент № 814/2000 на Съвета на ЕС от 17 април 2000 г., касаещ информационните мерки свързани с Общата селскостопанска политика на ЕС.

В семинара участваха 32-ма експерта от 23 европейски страни, делегирани от националните организации-членове на ИФОАМ с оглед на (1) постигането на максимално широка представителност на заинтересованите страни в органичния сектор в Европа и (2) способността на участниците да комуникират на национално ниво резултатите от семинара и да бъдат от полза за органичните движения в държавите, които представляват. Тези два принципа за избор на делегатите допринесоха за качеството на дебата и релевантността на заключенията.

Семинарът беше структуриран в три части:

- (1) Пленарна сесия, включваща различни презентации – увод към отделни аспекти на темата на семинара;
- (2) Работа по групи (уъркшопс), в които участниците дискутираха специфични проблеми;
- (3) Публична презентация пред участниците в семинара, представители на заинтересованите страни, членове на пресата.

I. Пленарна сесия

1. Окриване на семинара

Семинарът беше открит и впоследствие ръководен от президента на Европейската група на ИФОАМ г-н Франсиз Блейк.

2. „Био-новини“ от Европа

Участниците в семинара обмениха информация за новостите в органичния сектор в страните, от които са делегирани:

↳ Норвегия: в супермаркетите е в ход масштабна промоционална кампания на органични продукти. Сътрудничеството им е добра новина за органичния сектор в тази страна.

↳ Швейцария: супермаркетите „Кооп“ започнаха преди 2 години програма за промоция на местни органични специалитети. Това е единственият дял в продажбите им, който бележи растеж.

↳ Великобритания: (1) Сейнсбъри и Теско, две от трите водещи вериги супермаркети, ще лансират схеми за доставка на местни био-продукти („бокс схеми“); (2) През 2005 г. супермаркетите са отчетели 30-процентно увеличение на продажбите на органични храни. През 2006 г. се очакват още по-добри резултати; (3) Пазарът за органичен текстил и козметика се развива! Асоциацията за защита на почвите е развила стандарти за органичен текстил и Уол-Март, както и някои производители на спортни дрехи, правят стъпки в маркетинга на текстил, произведен според органичните стандарти. Пазарът на органичната козметика се развива по-бавно. В този сектор интересът не е много голям нито във Великобритания, нито в други страни. Като цяло въпреки положителните развития повечето текстилни и козметични компании не познават органичните стандарти за производство и не знаят за ИФОАМ.

↳ Словения: за разлика от други страни в Словения се развива сътрудничеството между козметичната индустрия и местните био-организации, членове на ИФОАМ.

↳ Португалия: успех в основаването на организация-шапка на местните био-организации. Първата проява на обединението ще бъде провеждането на „органична зелена седмица“ през месец ноември.

↳ Чешка република: публикуван е на чешки и английски годишник за органичното земеделие (включващ проучване на производството и пазара).

↳ Холандия: бърза професионализация на търговията с органични продукти. През тази година са отворили врати 15 нови (или обновени) специализирани магазина за органична продукция. През 2005 г. 45 % от продажбите на органични продукти са реализирани чрез специализираните магазини, други 45 % - чрез супермаркетите. Видно е, че все повече супермаркети градят връзки с местните производители на органични храни – плакати на фермерите-производители на предлаганите продукти могат да се видят в много супермаркети.

↳ Латвия: в Рига е организиран е открит пазар на органични продукти, който ще се състои всяка събота. Органичното движение в Латвия си сътрудничи активно с движението „slow food”.

↳ Румъния: до края на годината 150 000 хектара (1% от общата обработваема земя) ще бъде превърната в органична. Министерството на икономиката обяви програма, според която органичното земеделие е една от 4-те приоритетни сфери, които ще бъдат подкрепяни целенасочено.

↳ Швеция: един от членовете на Шведската асоциация на фермерите зае пост в Министерството на земеделието.

↳ Унгария: нараства интересът, пазарът за органични продукти са разширява - особено в Будапеща. Разнообразието в предлаганите продукти става все по-голямо.

3. Ревизия на Регламента за органично земеделие 2092/91: последните политически събития, дейностите на ЕГ на ИФОАМ и организациите в страните-членки

Президентът на ЕГ на ИФОАМ Франсиз Блейк изнесе презентация на тема ревизията на „органичния регламент” в перспективата на Лисабонската стратегия. Той аргументира мнението, че ревизия на съществуващото законодателство е необходима, за да могат органичното земеделие и производството на органични продукти да посрещнат предизвикателствата на новото десетилетие. Тъй като настоящият Регламент е поправян и допълван повече от 30 пъти, той е, първо, пълен с изключения, размиващи правилата, и, второ, целите и водещите принципи на политиката на ЕС спрямо органичното земеделие и производство са неясни. Именно

поради това представители на органичния сектор настояваха Регламентът да бъде адаптиран спрямо реалните нужди на сектора, и то с оглед на бъдещето. Значението на регламентацията в органичния сектор на нивото на ЕС има и други „източници“: Регламентът е базата за получаване на подкрепа в рамките на програмите за развитие на селските райони. Разликите в интерпретациите и в степента на приложение на Регламента в страните-членки доведоха в близкото минало до проблеми с осигуряването на равни условия при кандидатстването за финансиране.

С предложената ревизия Европейската комисия се опита да опрости структурата на Регламента и да го приведе в хармония с останалото европейско законодателство (напр., законодателството в сферата на ГМО). Комисията също така добави концепцията за „контролирана флексибилност“, за да намали броя на изключенията (дерогациите) в сега съществуващия Регламент.

Франсиз Блейк посочи, че въпреки необходимостта от ревизия и продължаващите дискусии върху нея, няколко въпроса остават проблематични в предложението на Комисията. Той очерта основни моменти в предложената ревизия, които изискват подобрене – обхватът, адаптирането на процедурите за сертификация на органични продукти в рамките на новия регламент за контрол върху храните и фуражите (882/2004), законното третиране на генетично модифицираните организми (ГМО), участието на заинтересованите страни (което не е предвидено в достатъчна степен в новия регламент), излишните ограничения върху правото на частни организации да поддържат лого, въпроса за вноса и начина, по който е регламентиран от ЕС.

Той обобщи дейностите на Европейската група на ИФОАМ във връзка с ревизията. След изготвянето и разпространяването на няколко позиции и писма, които коментират проблемните моменти в ревизията, ЕГ на ИФОАМ се срещна в края на лятото на 2006 г. с делегация на високопоставени представители на Комисията и Финландското президентство. През март 2006 г. Групата съ-организира конференция в Европейския парламент.

Работата върху ревизията продължава. Съветът на ЕС ще продължи да дискутира въпроса. Финландското президентство цели да постигне неформално съгласие за ревизията до края на годината. Очаква се Европейският парламент да е готов с доклада си до март 2007 г.

4. Какво означава Лисабонската стратегия за земеделието и развитието на селските райони?

Питър Берковиц, асистент на заместник-генералния директор на Генерална дирекция „Земеделие“ в Комисията г-н Ахнер, обясни пред участниците в семинара подхода на Дирекцията към Лисабонската стратегия. През март 2000 г. държавните глави и глави на правителства от страните-членки на Европейския съюз поставиха за цел превръщането на ЕС в „най-конкурентната и динамична, базирана на знанието икономика до 2010 г.“ Комисията на Жозе Мануел Барозу обяви Лисабонската стратегия за свой приоритет още с поемането на мандата си през 2004 г. През февруари 2005 г. стратегията беше обновена и лансирана отново със следните основни цели:

☞ Да отговори на спешната необходимост от по-силен икономически растеж на страните от ЕС, от повече работни места и по-висока конкурентноспособност на световните пазари. Това е важен политически приоритет за ЕС.

☞ Стратегията цели да осигури по-добро качество на живот на гражданите на ЕС чрез устойчиво социално-икономическо развитие, което същевременно не е за сметка на опазването на околната среда.

☞ Да превърне ЕС в най-конкурентноспособната икономическа зона в света до края на 2010 г.

Г-н Берковиц поясни, че Лисабонската стратегия трябва да бъде виждана в контекста на стратегията за устойчиво развитие. Двете стратегии са взаимодопълващи се, тъй като концепцията за устойчиво развитие, която е в основата на тази обхватна стратегия, обосновава това какъв *вид* растеж трябва да бъде преследван. Ако Лисабонската стратегия си поставя за основна цел икономическия растеж (със следващите от него позитиви за гражданите на ЕС), то стратегията за устойчиво развитие утвърждава необходимостта от устойчивост във взаимосвързаните икономически, екологични и социални аспекти на желания растеж.

Реформата на общата селскостопанска политика през 2003/2004 г. беше важна стъпка в посоката, очертана от Лисабонската стратегия, благодарение на начина, по който третира въпроса за директните помощи за селските стопани и на акцента си върху пазарната ориентация. Развитието на селските райони е от основна важност за Лисабонския процес и за реструктурирането на земеделския сектор. Развиването на „инструментите“ за подкрепа на развитието на селските райони са в основата на

подхода на Главна дирекция „Земеделие” на ЕК към изпълнението на Лисабонската стратегия.

Г-н Берковиц подчерта важността на инструментите за развиване на селските райони в бъдеще, тъй като чрез тях може да се подкрепи образованието и подобряването на квалификациите, изследователската и развойна дейност, иновациите и като цяло устойчивото развитие на тези райони. Той спомена приноса на инициативите в рамките на програма „Лидер” на ЕК за увеличаването на възможностите за развитие на селските райони.

В края на изложението си Берковиц свърза екологичния аспект на Лисабонския процес с общата селскостопанска политика на ЕС:

☞ Възприемането на прецизни земеделски техники може да подобри функционирането на фермите в икономически и екологичен план.

☞ Проектите за опазване на околната среда, изпълнявани в селските райони, могат да имат важни допълнителни ефекти – напр. чрез подобряването на условията за туризъм и създаване на възможности за обучение на местното население.

☞ Производството на възобновяема енергия МОЖЕ да бъде както икономически изгодно, така и добро за околната среда.

☞ Агро-екологичните мерки могат да допринесат значително за създаването на благоприятна за туризма обща представа за района.

В презентацията си г-н Берковиц посочи, че прецизната проверка на ефективността на общата селскостопанска политика ще създаде условието за по-нататъшното подобряване на тази фундаментална за ЕС политика. Той повдигна въпроса дали развитието на селските райони ще запази сегашните си темпове и мащаби и в бъдеще – в перспективата на постепенното относително намаляване на значението на този „стълб” в политиките на ЕС и възможното съкращаване на бюджета му след 2013 г.

В последвалата дискусия участниците в семинара посочиха различни начини, по които органичното земеделие и производство могат да допринесат за постигането на целите на Лисабонската стратегия. Дискутирайки мерките за развитие на селските райони като начин да се даде тласък и на развитието на органичното земеделие, някои участници аргументираха нуждата от специална подкрепа за органичното земеделие извън и в допълнение към агро-екологичните мерки, тъй като преходът към органично земеделие е свързан с приемането на голям предприемачески риск. Био-фермерите са принудени да бъдат много по-изобретателни и гъвкави от

обикновения фермер, за да осъществят начинанието си успешно. В тези условия наличието на възможности за получаване на финансова и ноу-хау подкрепа би окуражило, естествено, вземането на решение за конверсия на земята и преминаване към органичните технологии за земеделие и животновъдство. Г-н Берковиц посочи, че в миналото традиционните мерки за подкрепа на инвестициите, прилагани в конвенционалното земеделие, не са били особено успешни в стимулирането на иновациите; в този смисъл е интересно и важно да се разгледа случая с прехода към органично земеделие, който изисква както известни инвестиции, така и предприемачески дух.

Берковиц говори и за значението на изследователската работа, подкрепяна чрез инструментите на 7-мата рамкова програма на ЕК, за създаването на надеждна научна основа за развиването на знанието и иновациите в земеделието. Някои от участниците в семинара изказаха мнението, че в 7-мата рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и иновации има определени пропуски от гледна точка на специфичните интереси на органичния сектор – не са достатъчни например мерките за подкрепа на изследвания, които биха били от полза за малко-мащабните производства, туризма, развитието на селските райони.

С участието на представителя на Генерална дирекция „Земеделие” на Комисията протече дискусия за подхода на дирекцията да разглежда политиката и програмите за развитие на селските райони като основен инструмент в сектора на земеделието за работа по посока на Лисабонската стратегия. Впечатлението по отношение на тези инструменти на политиките на ЕС е, че като цяло в Комисията интерпретацията на термина „устойчивост” е с много силен акцент върху икономическия аспект на определяното като цел устойчиво развитие. В този смисъл е възможен дори конфликт, тъй като фокусът на Генерална дирекция „Земеделие” е основно върху инструментите за развитие на селските райони, които едва ли могат да бъдат считани за най-ефективния начин за постигане на устойчиво развитие в икономическия му аспект. Г-н Берковиц коментира, че акцентирането върху определени аспекти от целите и стратегиите на ЕС е винаги политически избор и, второ, че наред с икономическите цели Съюзът си поставя и други цели.

На изказаното твърдение, че на национално ниво амбициозната Лисабонска стратегия е смятана малко или много за „бреме” в настоящия момент (по-малко финансиране, но повече задачи), г-н Берковиц отговори, че подходът към стратегията зависи от решенията и политиките на страните-членки. Друг типичен момент е, че

страните-членки нерядко се опитват да убедят Комисията да направи това, което те самите искат, но избягват да направят (пример: екологичното законодателство). Така Комисията може да бъде обвинявана за непопулярните мерки.

5. Органичното земеделие и Лисабонската стратегия

Проф. Стефан Даберт от университета в Хохенхайм беше поканен да направи изказване по темата за органичното земеделие в контекста на Лисабонската стратегия. Професорът говори основно за потенциалните вътрешни връзки между развитието на органичното земеделие и Стратегията. Целите и – растеж, работа, конкурентноспособност – са важни цели и за органичния сектор.

Проф. Даберт повдигна въпроса за един потенциален конфликт. Генерална дирекция „Земеделие“ използва вече развитите политики за развитие на селските райони като средство за постигане на целите на Лисабонската стратегия с сферата на земеделието. От друга страна основното послание от страна на Европейската комисия е с фокус върху икономическия растеж, създаването на работни места, подобряване на конкурентноспособността – т.е. фокус върху чисто икономическото измерение, но не и върху социалните и екологични аспекти на устойчивото развитие. Това води до една стара дилема: възможно ли е силно икономическо развитие без изтощаване на природните ресурси? Има ли растежът естествен лимит? Този въпрос е дискутиран от експерти и политици в ЕС и преди повече от 30 години. Той трябва да бъде дискутиран и изяснен в детайлите му и сега, за да се знае към какъв растеж се стремим и дали това не е за сметка на околната среда и в края на краищата на обществото.

Даберт постави на обсъждане няколко теми, свързани с ролята на органичното земеделие в рамките на Лисабонската стратегия:

- ☞ **Конкурентноспособност** – органичният сектор в ЕС е доказал способността си да се съревновава на пазара и да бъде икономически успешен. Въпросът е как да измерване конкурентноспособността на органичните продукти и земеделие – спрямо конвенционалното земеделие или спрямо световния пазар на органични храни?
- ☞ **Общество на знанието** – практиките, използвани в органичното земеделие и производство, изискват знание за целия процес около създаването на един продукт, който можем на наречем „органичен“. От друга страна те са силно

свързани с местните условия и следователно е трудно да бъдат генерализирани във всеобхватни правила, приложими навсякъде. Обратно, практиките по създаването на ГМО могат да бъдат приложени навсякъде, макар че сме все още много далеч от пълното познаване на този въпрос. Отвореният въпрос тук е: на кой вид знание залага Лисабонската стратегия?

- ☞ **Зелените биотехнологии** са несъвместими с органичното фермерство. По редица причини въвеждането на ГМО в производството на храни създава изкривявания в конкуренцията и пазара и структурна икономическа неравнопоставеност между двата сектора. Тъй като институциите на ЕС считат зелените биотехнологии за важен инструмент за растеж в земеделието и хранителната промишленост и оттам за постигането на целите на Лисабонската стратегия, те директно поставят под въпрос развитието на органичния сектор и приноса му за тези цели. Окуражаването на ГМО сектора поставя органичното производство в неизгодно положение и го прави по-скъпо и по-слабо конкурентно.
- ☞ **Иновации** - органичното земеделие и производство са източника на много иновации в земеделските практики и технологиите за производство – и не само там. Един пример: органичното земеделие успя да създаде близка, непосредствена връзка с потребителя (това е и една от основните му идеи). Това доведе до различни новаторски маркетингови концепции като „бокс схемите“ (доставка на продукти директно от фермите, стопанисвани от фермери, които в много случаи потребителят познава лично), и други начини за новаторско разнообразяване на услугите.
- ☞ **„Частно лого“** - компаниите, поддържащи *био*-лого върху продуктите си са особено успешни в маркетинга на „специалните качества“ на продукта. Това не може да бъде смятано за изкривяване на пазара, а по-скоро за добър пример за успешен маркетинг на основата на качествата на продукта. Така, настоящите опити в рамките на ревизията на „органичния регламент“ да се създаде един единствен стандарт за „органично лого“ в Европа ограничават инициативата и възможностите на частните компании и в този смисъл противоречат на Лисабонската стратегия. Конкуренцията с качество на продуктите е необходима за стимулиране на иновациите и икономическото развитие. Друг много дискутиран момент беше дали Европейското „органично лого“ трябва да бъде задължително или не. Беше изтъкнато, че предимството на немския „*Biosiegel*“ е това, че използването му не е задължително. Това може да се окаже важно, ако

продуктите с това лого бъдат засегнати от скандал и производителите имат (в този случай) възможността да се откажат от логото.

II. Работа по групи

1. Работна група - политики

Органичното земеделие и Лисабонската стратегия (модератор проф. Стефан Даберт)

Пленарната сесия, посветена основно на органичното земеделие и Лисабонската стратегия, беше последвана от работа по групи (уъркшопове по специфични теми). Групата, която се фокусира върху връзките между стратегията и интересите на органичния сектор, беше ръководена от проф. Даберт. Участниците в тази група бяха поканени да разсъждават върху начините, по които органичното земеделие и производство могат да допринесат за целите, поставени от Европейския съвет в Лисабон, и очакванията на органичния сектор от прилагането на стратегията.

Участниците дискутираха отделни въпроси, възникнали по време на пленарната сесия, споделяйки личните си гледни точки и опит. Като цяло в критичен тон беше обсъден факта, че нито Лисабонската стратегия, нито Стратегията за устойчиво развитие споменават органичното земеделие като едно от средствата за постигане на целите им.

По време на дискусиата участниците се съгласиха, че органичното земеделие е иновативно, пазарно-ориентирано, близко до потребителя и има положителни ефекти върху околната среда, биоразнообразието и климата. Бяха посочени следните моменти:

- ↳ Органичното земеделие е екологично, то носи доказани ползи за околната среда;
- ↳ Био-фермерите са с по-ниска средна възраст от обикновения фермер (както показва например изследване от Великобритания); органичните ферми са често по-големи от средната конвенционална ферма (например в Италия);
- ↳ Процентът на директните продажби и преработката на първичния продукт „на място”, във фермата, е значително по-голям в органичния сектор; не на

последно място и заради това търсенето на органични продукти расте с всяка година. Пазарът за органични храни се развива много динамично през последните години;

- ⇒ Органичният сектор е „отворен” за нововъведения по един естествен начин – в търсенето на устойчиви решения в условията на силни ограничения в субстанциите, които могат да бъдат добавяни или използвани, заетите в този сектор са стимулирани да търсят иновативни отговори на възникващите проблеми. Органичното земеделие и органичното производство избягват рисковете, които са присъщи на другите технологии за производство на храни. И това е от полза далеч не само за самия органичен сектор;
- ⇒ В органичния сектор социалните иновации са много повече. Развиват се нови форми на сътрудничество, тъй като и нуждата от това е по-голяма;
- ⇒ През последните 10 години секторът земеделие като цяло се свива в сравнение с другите отрасли; обратно на тази тенденция, органичният сектор нараства;
- ⇒ Органичното земеделие се базира на знанието. Това е основно негово предимство в сравнение с конвенционалното земеделие;
- ⇒ Друго предимство на органичното земеделие и производството е това, че то е единствената система за производство на храни, дефинирана чрез регламент на ЕС. То може да съществува само в ясно определена законова рамка.

Развитието на селските райони като ключ към постигането на целите на Лисабонската стратегия

Гост и основен говорител в този уъркшоп беше Андреас Лилиг от Генерална дирекция „Земеделие” на Европейската комисия. Той представи настоящото състояние на нещата с програмите за развитие на селските райони в страните-членки и предстоящата през 2008 г. проверка на ефективността на реформата на общата селскостопанска политика. Лилиг направи презентация на цялостната структура и бюджет на новата политика за развитие на селските райони 2007-2013 г., със специален фокус върху органичното земеделие. Той говори също за връзката между Плана за действие за органичното фермерство и храни на ЕК (Действие 6) и политиките за развитие на селските райони. Представителят на Комисията посочи, че няколко от държавите-членки споменават изрично органичното фермерство в националните си стратегически планове за развитие на земеделието, някои дори

„околичествяват” поставяните цели за бъдещото развитие на органичното земеделие, за да ги направят конкретни и измерими.

Въвеждането и прилагането на правилата на ЕС за съвместимост на земеделието с изискванията за опазване на почвите, околната среда, безопасността на храните и др. условия повлия структурата на новите програми за развитие на селските райони. Някои от мерките, предвидени в старите програми не можеха да бъдат продължени. Друг момент е, че през последните години в документите си засягащи развитието на земеделието и селските райони Европейската комисия поставя акцент върху изискването за „удоволверимост” на мерките, прилагани като част от политиките спрямо земеделието и развитието на селските райони (техните ефекти трябва да подлежат на проверка). Тази тенденция беше оценена като много положителна от участниците в тази работна група.

По време на дискусиата участниците обсъдиха настоящата ситуация в страните-членки по отношение на програмите за развитие на селските райони:

- ↪ Според някои участници процесът на консултация със заинтересованите страни не се използва пълноценно в процеса на развиване на националните стратегии;
- ↪ Мерки, за които не достигат доказателства за тяхната ефикасност (ползите от които са трудно измерими, ако бъдат взети поотделно) биват изоставяни, макар че те, според някои участници в семинара, са в крайна сметка полезни и ефикасни, ако бъдат разгледани в контекста на изпълнението на цялата програма;
- ↪ В определянето на мерките трябва да бъдат вземани в предвид повече фактори, отколкото се прави сега;

- ↪ Участниците в групата се съгласиха, че за органичния сектор е добре дошло изискването към страните-членки да предложат мерки за органичното фермерство в националните си програми за развитие на селските райони, но заедно с това изтъкнаха, че органичното земеделие заслужава повече внимание в тези програми.

***Лисабонската стратегия и биоразнообразието: Комуникация на Комисията
относно биоразнообразието (Biodiversity Communication)***

Ирина Майа от ЕГ на ИФОАМ направи резюме на Комуникацията на Комисията за опазване на биоразнообразието. Така участниците в семинара имаха възможност да дискутират екологичното измерение на Лисабонската стратегия.

Комуникацията на ЕК относно „Спирането на загубата на биоразнообразие до и след 2010 г.” (COM (2006) 216 final), съдържа заключенията от процеса на ревизия на Стратегията за биоразнообразие на ЕС (COM (1998) 42) и 4-те Плана за действие за опазване на биоразнообразието (те третираат областите: земеделие, рибарство, използване на природните ресурси, икономическа помощ и сътрудничество с към трети страни). До Комуникацията се стигна по следния начин:

- ↪ 1998 г. – Комуникация на Комисията до Съвета на ЕС и Европейския парламент относно Стратегия на Европейските общности за опазване на биоразнообразието;
- ↪ 2001 г. – държавните глави и ръководители на правителства на страните от ЕС се съгласиха “да спрат намаляването на биоразнообразието до 2010 г.”;
- ↪ 2004 г. – конференция с участието на представители на заинтересованите страни в Дъблин определи приоритетните цели в опазването на биоразнообразието и лансира кампанията „*Countdown 2010*”;
- ↪ 2006 г. – Комуникация на Европейската комисия за „Спиране на загубата на биоразнообразие до и след 2010 г.”

Документът анализира значението на биоразнообразието и настоящите мащаби на загубата на биоразнообразие, прави преглед на направеното досега на нивото на ЕС, идентифицира четири основни посоки за бъдещите действия за опазване на биоразнообразието и 10 приоритетни цели. Целите и действията са изложени в Анекса „План за действие на ЕС до и след 2010 г”. Планът определя и ролите на институциите на ЕС и на страните-членки в упражняването на мерки в тази сфера.

Комуникацията признава, че земеделието и общата селскостопанска политика са сред причините за загуба на биоразнообразие в Европа. В нея също се посочва, че нарастващото използване на агро-екологични мерки, на „добри практики” във фермерството, на техниките на органичното земеделие са стъпки в правилната посока, създаващи добри условия за спирането на процеса на загуба на биоразнообразие.

Една от сесиите в програмата на семинара – „Съвременни предизвикателства пред органичното фермерство: секторът на ГМО в Европа” беше отменена поради удължаването на предходните сесии.

2. Работна група - поправки в Регламента за органично земеделие 2092/91

Нови субстанции в Анекс VI на Регламента на ЕС 2092/91

Участниците в тази работна група обсъдиха идеи и предложения за подобряване на настоящия Регламент, особено неговия Анекс VI. Те коментираха върху следните въпроси:

Органичен желатин

Към този момент не е възможно производството на органичен желатин, тъй като някои от необходимите за производството субстанции не са позволени в „органичния регламент”. Това може да се промени с промяна в Анекс VI на Регламента. Участниците се съгласиха с една такава промяна, позволяваща производството на органичен желатин, и предложиха да се настоява за използването на органичен желатин в производството на други органични продукти. Беше споменато, че субстанциите, които към момента не позволяват произвеждането на органичен желатин, не са включени в Нормите на ИФОАМ, но в практиката на Комисията за стандартите на ИФОАМ има положителна оценка за „досие”, свързано с произвеждането на органичен желатин.

Масло от памучено семе и солна баня при произвеждането на сирене

Казаното за желатина се отнася и за производството на органично масло от памучено семе (непозволената субстанция е натриев хидроокис) и използването на хидрохлорна киселина при произвеждането на сирене.

Изискването за органичен произход

Участниците споделиха съгласието си по един базисен въпрос: че целта на производството на органични продукти трябва да бъде 100 % използване на съставки, които също са органични (това особено се отнася за съставките от земеделски произход). Нормите на ИФОАМ поставят няколко прага при етикетването на органични продукти (100%, >70%, <70%).

3. Работна група – изследвания***Европа на знанието – към 7-мата рамкова програма на ЕС за научни изследвания и технологично развитие (2007-2013 г.)***

Масимо Буриони от Генерална дирекция „Изследвания“ на Европейската комисия презентира пред участниците 7-мата рамкова програма на ЕС (FP7) през призмата на изследванията в областта на земеделието. Първоначално презентацията беше предвидена само в програмата на „работна група – изследвания“, но реално беше изнесена пред всички участници в семинара поради очевидния им интерес към темата. Г-н Буриони очерта в началото на презентацията си историята на досегашните рамкови програми на ЕС за научни изследвания и технологични иновации. Най-новата, 7-ма рамкова програма ще стартира през януари 2007 г. и продължи до края на 2013 г.

Законодателният и политически процес по приемането на рамковите програми за изследвания е съвместно вземане на решение (*co-decision*) между Съвета на ЕС и Европейския парламент. През юни Парламентът гласува върху FP7, след което Комисията поправи първоначалното си предложение. Бюджетът на FP7 ще се увеличава през годините до 2013 г., за да може програмата да допринесе за изпълнението на Лисабонската стратегия и за конкурентноспособността на Европа в областта на технологиите и иновациите в сравнение, напр., със САЩ и Япония.

Г-н Буриони подчерта, че органичното земеделие остава важна тема в рамките на FP7 и на някои специфични програми като програма „Сътрудничество“, която включва тематичната зона „Храни, земеделие и биотехнологии“ (бюджет € 1935 млн).

Темата „Храни, земеделие и биотехнологии” на тази програма поставя фокус върху:

- ↳ Устойчивото използване и управление на биологичните ресурси от земята, горите и водната среда;
- ↳ „От фермата до вилницата”: безопасност на храните и здраве;
- ↳ Използване на биотехнологии в производството на нехранителни продукти.

В рамките на първите две теми има възможности за финансиране на „органични проекти”.

Научни изследвания и конкурентноспособност на органичното земеделие

В момента се работи по няколко финансирани от ЕС транснационални научно-изследователски проекта в областта на органичното земеделие, които включват участието и на заинтересовани страни. Целта на тези проекти е да представи пред Комисията препоръки за това как да подобри „органичния регламент” (проект, чийто обект е ревизията на Регламента), как да се усъвършенстват инструментите за оценка на Плана за действие на ЕС за органичното земеделие (проектът *Orgap*), как да се въведат органични стандарти за производството на вино (*Orwine*). За органичния сектор е очевидно, че някои от резултатите от тези проекти (напр. относно търсенето и предлагането на органичен фураж за животновъдството в ЕС или качеството и наличността на органични семена за растениевъдството) трябва да бъдат взети в предвид при ревизията на настоящия Регламент. Други препоръки, резултат от наскоро финализирани изследователски проекти, касаят подобряването на статистиката в органичното земеделие (*EISFOM*) и също трябва да бъдат обмислени при приемането на поправките в Регламента, тъй като те засягат друг важен аспект – прозрачността на органичния пазар. Всички резултати от споменатите проекти трябва да бъдат направени достояние на възможно най-широк кръг заинтересовани страни от органичния и неорганичните сектори по време на различните предстоящи срещи и семинари на ЕС.

Участниците в работната група „изследвания” изказаха мнения, че научните изследвания на органичното земеделие не са добре застъпени в 7-мата рамкова програма на ЕС. Застъпените в програмата теми не допринасят максимално за конкурентноспособността на органичното земеделие и за развитието на селските райони.

Укрепване на органичното земеделие и производство чрез създаването на технологична платформа за изследвания

Научните изследвания са необходимата база за развиването на ефективни и новаторски практики и технологии и оттук за подобряването на конкурентноспособността. Участниците в тази работна група обсъдиха ползите от създаването на технологична платформа за изследвания на органичните храни и органичното земеделие. Технологичните платформи са по правило създавани и финансирани от съответните индустрии и целят трансфер на знание от науката към практическото приложение на резултатите от научната работа. Участниците в тази дискусия препотвърдиха мението на много от заинтересованите страни и на ЕГ на ИФОАМ, че създаването на такава платформа в услуга на органичния сектор може да даде тласък на развитието му. Участниците бяха поканени да формулират предложения за конкретните цели на една такава технологична платформа.

III. Публична презентация на заключенията от семинара и посещение на органична пивоварна**1. Посещение на пивоварната „Cantillon“**

Участниците посетиха тази традиционна пивоварна, сертифицирана за органично производство на бира през миналата година. *Cantillon* произвежда малки количества бира за познавачи и ценители. По време на визитата естествените процеси на ферментация на бирата бяха компетентно обяснени, докато участниците се възползваха от възможността да вкусят различни видове бира.

2. Публична презентация

На 20-ти октомври – последният ден от семинара, резултатите от изминалите презентации и дискусии бяха представени под формата на публична презентация пред по-широка публика, съставена от участниците в семинара, представители на заинтересованите страни, на институциите и на пресата. Президентът на ЕГ на ИФОАМ г-н Франсиз Блейк обобщи в кратка реч заключенията от изминалите дни и

заяви, че органичното земеделие може да има безспорен принос за постигането на целите на Лисабонската стратегия. След заключителната презентация организаторите на семинара от ЕГ на ИФОАМ предложиха на гостите избрани вина от органично грозде.

Този семинар е съ-финансиран от Европейската комисия, Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“. Отговорността за настоящата публикация носи единствено авторът и. Европейската комисия не носи никаква отговорност за използването на съдържащата се в нея информация.